

بررسی آگاهی دندانپزشکان عمومی شهر بابل در ارتباط با سرطان دهان در سال ۱۳۸۳

دکتر مینا مطلب نژاد*#، دکتر مریم هدایتی**

* استادیار گروه آموزشی بیماریهای دهان دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی بابل

** دندانپزشک عمومی

تاریخ ارائه مقاله: ۸۴/۹/۱۹ - تاریخ پذیرش: ۸۵/۲/۳۰

Title: General dentists knowledge about oral cancers in Babol, in 2005

Authors:

Motallebnejad M. Assistant Professor*#, Hedayati M. Dentist

Address:

* Dept of Oral Medicine, Dental School, Babol University of Medical Sciences, Babol, Iran.

Introduction:

Oral cancer is one of the most prevalent cancers and is one of 10 most causes of death. The proper knowledge of general dentists about oral cancer and suspected precancerous lesions can cause early diagnosis and treatment of patients, so the aim of this study was the evaluation of knowledge of general dentists in Babol about oral cancer.

Materials & Methods:

This descriptive cross-sectional study was done on 85 general dentists who worked in Babol. The dentists were 57 males and 28 females, with the mean age of 38.52 ± 10.29 years and the mean time passed from their graduation was 12.01 ± 11.5 years. A questionnaire was prepared and dentists filled it out. Data were analyzed via SPSS software, by student's t-test, one-way ANOVA and Pearson correlation coefficient.

Results:

The mean score of total dentists' knowledge was 8.95 ± 2.7 of 14. The mean score of knowledge was 9.04 ± 2.24 and 8.70 ± 2.06 , in males and females respectively. 61.8% of dentists gained moderate score of knowledge and their knowledge were declined by increasing the time passed from their graduation ($P=0.033$). 88.2% of dentists knew the most important predisposing factor of oral cancer but over one half of the answers (51.8%) to the most common precancerous lesion was incorrect and 60.1% of them did not know the most common site of precancerous changes.

Conclusion:

The results indicated that knowledge of dentists in Babol about oral cancer was not sufficient. Therefore some established educational programs about oral cancer is recommended in order to increase the knowledge of dentists.

Key words:

Knowledge, oral cancer, general dentist, precancerous lesions.

Corresponding Author: motallebnejad@yahoo.com

Journal of Dentistry. Mashhad University of Medical Sciences, 2006; 30: 309-18.

چکیده

مقدمه:

سرطان دهان یکی از سرطان های شایع و جزء ۱۰ علت مرگ و میر در سرتاسر جهان است. از آنجائیکه آگاهی دندانپزشکان درباره سرطان دهان و نحوه عملکرد آنان در برخورد با ضایعات مشکوک به بدخیمی موجب شناسایی زودهنگام بیماران و امکان درمان بموقع و بقای آنان می شود. لذا هدف از این مطالعه تعیین آگاهی دندانپزشکان شهر بابل از سرطان دهان می باشد.

مواد و روش ها:

این مطالعه توصیفی از نوع مقطعی بر روی کلیه دندانپزشکان عمومی شهر بابل که در مطب مشغول به کار بودند، در زمستان ۸۳ انجام گرفت. ۸۵ دندانپزشک شامل ۵۷ (۶۷/۱٪) مرد و ۲۸ (۳۲/۹٪) زن با میانگین سنی 38.52 ± 10.29 سال در مطالعه شرکت کردند. میانگین زمان فراغت از تحصیل 12.01 ± 11.5 سال بود. پرسشنامه ای در دو قسمت (اطلاعات فردی و ۱۴ پرسش در مورد سرطان دهان) تهیه شد و دندانپزشکان در حضور پرسشگر به سوالات پاسخ دادند. سپس اطلاعات جمع آوری

شده با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و تستهای آماری One way ANOVA، t-test و ضریب همبستگی پیرسون مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته ها:

میانگین نمره آگاهی ۸/۷۹±۲/۰۶ بود. نمره آگاهی ۸/۶۱±۲/۰۸ از دندانپزشکان بین ۱۰-۶ بود و میزان آگاهی دندانپزشکان با افزایش زمان فراغت از تحصیلشان کاسته می شد (P=۰/۰۳۳). ۸۸/۲٪ از دندانپزشکان مهمترین عامل مستعد کننده ابتلا به سرطان دهان را می شناختند اما پاسخ نیمی از آنها (۵۱/۸٪) به شایعترین ضایعه پیش سرطانی نادرست بود و (۶۰/۱٪) مکان دارای بیشترین احتمال تغییرات بدخیمی در ضایعه پیش سرطانی را نمی دانستند.

نتیجه گیری:

بررسی نتایج این مطالعه نشان داد که سطح آگاهی دندانپزشکان عمومی شهر بابل در ارتباط با سرطان دهان کافی نمی باشد لذا این موضوع نیاز به تدوین آموزش مداوم اختصاصی در این زمینه را توصیه می کند.

واژه های کلیدی:

آگاهی، سرطان دهان، دندانپزشک عمومی، ضایعه پیش سرطانی.

مجله دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد / سال ۱۳۸۵ جلد ۳۰ / شماره ۴ و ۳

مقدمه:

در شناسایی زود هنگام بیماران و درمان سریعتر آنها دارد^(۸،۹). در مطالعه ای که توسط Yellowitz (۱۹۹۸) در آمریکا در ارتباط با آگاهی دندانپزشکان انجام گرفت، نشان داده که در مجموع اطلاعات دندانپزشکان بخصوص در اتیولوژی سرطان دهان ناکافی و غلط می باشد^(۹). همچنین در مطالعه زارعی در ۱۳۸۰ بر روی دندانپزشکان آگاهی آنان از سرطان دهان مطلوب نبود^(۸).

شناسایی و کشف زودرس ضایعات بدخیم و دیسپلاستیک که خطر تبدیل شدن به سرطان را دارند یک هدف همیشگی است^(۱۰) و اگر این ضایعات که خطر تبدیل شدن به سرطان را دارند زود شناسایی و درمان شوند بیمار ممکن است علاوه بر برخورداری از طول عمر طبیعی از عوارض سرطان و درمان آن رهایی یابد^(۸).

باید توجه داشت دهان، برخلاف بسیاری از ارگانهای بدن به راحتی در دسترس است و معاینه آن به ابزار خاصی احتیاج ندارد و برای بیمار هم ناراحت کننده نیست^(۸،۱۱). با شناسایی زود هنگام بیمار

سرطان دهان یکی از سرطان های شایع و جزء ۱۰ علت مرگ در سرتاسر جهان است^(۱). در سال ۱۹۸۴ در ایران میزان بروز سرطان دهان ۱ نفر به ازای هر ۱۰۰/۰۰۰ نفر گزارش شده است^(۲).

بروز سرطان دهان در مردان نسبت به زنان ۲ به ۱ است که این نسبت نیز در حال تغییر است^(۳). میانگین سنی بیماران به هنگام تشخیص حدوداً ۶۰ سال است^(۴).

مهمترین عامل سرطان دهان تنباکو، الکل و نور خورشید است^(۵-۷). بطوریکه سرطان دهان در افراد سیگاری نسبت به غیرسیگاری ۲ تا ۳ برابر شایع تر است. در مراحل اولیه سرطان دهان بدون علامت است و احساس ناراحتی (Discomfort) معمولترین علامت در ۸۵٪ از موارد موجود است^(۱). بنابر این متأسفانه اکثر سرطانهای دهان در مراحل پیشرفته، زمانی که بر اثر پیشرفت زیاد منجر به ظهور علائم بالینی شده اند، تشخیص داده می شوند و این موضوع سبب شده پیش آگهی سرطان دهان در اکثر نقاط جهان خوب نباشد^(۵). آگاهی دندانپزشک در این زمینه نقش مهمی